

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivy Hejdukové, soudkyně JUDr. Evy Kotrbaté a soudce JUDr. Petra Kulawiaka ve věci

žalobkyně: **České dráhy, a.s.**, IČO 70994226
sídlem Nábřeží L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1

proti
žalovanému: **Ing. [REDACTED] IČO [REDACTED]**
sídlem [REDACTED]
zastoupený advokátem Mgr. Janem Blažkem
sídlem Dvořákova 44/38, 301 00 Plzeň

za účasti
vedlejšího účastníka
na straně žalovaného: **Generali Česká pojišťovna a.s.**, IČO 45272956
sídlem Spálená 75/16, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Ondřejem Buchou
sídlem Kostelní 840, 349 01 Stříbro

o 308 745 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Klatovech ze dne 15. 12. 2023,
č. j. 8 C 81/2022-323,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalobkyně je povinna nahradit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 23 512,80 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalovaného.
- III. Žalobkyně je povinna nahradit vedlejšímu účastníku na straně žalovaného náklady

odvolacího řízení ve výši 24 617,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce vedlejšího účastníka.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud zamítl žalobu o zaplacení částky 308 745 Kč s příslušenstvím, žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalovanému na nákladech řízení 201 250 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Mgr. Jana Blažka a vedlejšímu účastníku na straně žalovaného 143 297 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Mgr. Ondřeje Buchy. Své rozhodnutí soud odůvodnil tím, že k úniku dvou kusů skotu ve vlastnictví žalovaného z ohrazené pastviny a k následnému střetu jednoho z nich s projíždějícím vlakem ve vlastnictví žalobkyně došlo po pádu ulomené části stromu rostoucího z bezprostředně přiléhajícího pozemku ve vlastnictví státu na zbudovaný elektrický ohradník, instalovaný po celém obvodu pozemků užívaných žalovaným k chovu hovězího dobytka. V důsledku pádu části stromu či větve došlo k poklesu drátů elektrického ohradníku k zemi do té míry, že dvě krávy z pasoucího se stáda tyto dráty překročily bez toho, že by jim v tom mohl zabránit elektrický výboj. K úniku skotu z pastviny došlo z důvodu nepředvídatelné náhodné události, ať již momentálních povětrnostních podmínek (vichřice), anebo z příčiny, která nastala zcela nezávisle na vůli žalovaného a jejíž negativní působení nebylo možné rozumně předvídat a z objektivního pohledu ovlivnit. Pokud by nedošlo k poškození ohradníků působením neodvratitelné vnější události, škoda by žalobkyni za obvyklého běhu věcí nevznikla. Žalovanému se podařilo prokázat naplnění liberačního důvodu upraveného v § 2934 o. z. Při rozhodování o nákladech řízení soud neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro použití § 150 o. s. ř.
2. Žalobkyně podala proti rozsudku včasné odvolání, v němž uvedla, že žalovaný je povinen k náhradě škody způsobené při kolizi vlaku s jím vlastněným zvířetem dle § 2933 o. z. Žalovaný po celou dobu trvání soudního sporu tvrdil existenci některých skutečností zakládajících jeho liberaci za způsobenou škodu, aniž by navrhl s výjimkou své účastnické výpovědi jakýkoliv důkaz, kterým by svá tvrzení prokázal. Soud prvního stupně nekriticky převzal a považuje bez relevantního důkazu za prokázané pouhé tvrzení žalovaného o tom, že pastvinu nejen dostatečným způsobem ohradil a zajistil proti možnému úniku chovaných zvířat, ale i dle svých možností každodenně funkčnost ohradníku a dobytek samotný kontroluje. Místním šetřením na místě samém nemohlo být spolehlivě zjištěno, jaký byl stav zajištění pastviny k datu vzniku nehodové události, tedy 1. 10. 2019. Žalobkyně rovněž zdůrazňuje, že pouhou shodou náhod a okamžitou reakcí strojvedoucího vlaku nedošlo k jiné než hmotné škodě. Žalovaný neprokázal, že při dozoru nad zvířetem nezanedbal potřebnou pečlivost. Instalování elektrického ohradníku nelze bez dalšího považovat za dostatečné, pokud se v bezprostřední blízkosti nachází kolejiště provozované železniční tratě. Při posuzování nezbytné míry pečlivosti při dozoru nad zvířetem je třeba vycházet i z § 11 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, podle kterého chovatel je povinen zabezpečit nejméně 1× denně prohlídku hospodářských zvířat a technologických zařízení a učinit veškerá opatření nezbytná pro zabránění jejich úniku. Žalovaný sám uvedl, že kontrolu integrity elektrického ohradníku provedl dne 30. 9. 2019 v ranních hodinách, a poté odcestoval na služební cestu, ze které se vrátil až večer 1. 10. 2019. Z tohoto důvodu nemohl provést kontrolu celistvosti ohradníku a ani nepovažoval za nutné, pokusit se zajistit osobu, která by tak mohla učinit za něj, neboť si nebyl vědom existence bouře. Tvrzení žalovaného však vyvracejí zjištěné skutečnosti, kdy z výpisu počasí vypracovaného Českým hydrometeorologickým ústavem v [REDAKCE] vyplývá, že v noci ze dne 30. 9. 2019 na 1. 10. 2019 vál pouze velmi mírný vítr a žádná bouřka nebyla zaznamenána, naopak velmi silný vítr foukal dne 30. 9. 2019 v době od 1:50 do 12:00 hodin, kdy opakované maximální nárazy větru dosahovaly rychlosti vichřice, a to zejména v ranních hodinách, tj. v době, kdy žalovaný tvrdí, že prováděl prohlídku celistvosti ohradníku. Tyto skutečnosti potvrzují, že žalovaný při dozoru nad zvířaty potřebnou pečlivost zanedbal, neboť nezabezpečil prohlídku hospodářských zvířat a technologických

zařízení a zvířata ponechal minimálně po dobu více jak 36 hodin bez dozoru i přesto, že si mohl a měl být vědom velmi nepříznivých povětrnostních podmínek, a tím i velmi vysokého rizika možného poškození zdraví zvířat i elektrického ohradníku pádem stromů nebo jejich částí, když žalovaný o špatném stavu porostů v okolí pastviny dlouhodobě věděl. Žalovaný mohl a měl vědět o hrozícím nebezpečí v důsledku povětrnostních podmínek v dostatečném předstihu k přijetí odpovídajících opatření. Žalovaný je profesionálem v oblasti chovu hovězího dobytka a tedy ve smyslu § 5 o. z. dal najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho stavem spojena, avšak žalovaný v dané věci zjevně jednal v rozporu s adekvátní odbornou péčí. Žalobkyně brojí i proti výrokům o nákladech řízení, protože na délce soudního řízení a rozsahu přípravných jednání, konaných výlučně k prokázání liberace u založené a nesporné odpovědnosti za škodu žalovaného, nemá jakékoliv zavinění, na jednání se včas a řádně dostavovala a opakovaně namítala nedostatečnost a prodlení s doložením, byť alespoň tvrzení žalovaného k naplnění liberačních důvodů. Vedlejším účastníkem je pojišťovna, která má k dispozici široké personální a materiální možnosti a vybavení k tomu, aby byla schopna kvalifikovaně hájit svá práva a zájmy, aniž by musela využívat právní pomoci advokátů.

3. Žalovaný se k odvolání žalobkyně písemně vyjádřil tak, že v tomto odvolání nejsou uvedeny žádné nové argumenty, které by mohly změnit zjištěný skutkový stav či jeho právní posouzení. Soud se v napadeném rozsudku všemi námitkami žalobkyně vypořádal. Předmětem věci se stal výklad a aplikace § 2934 o. z. a naplnění liberačních důvodů na straně žalovaného. Skutečnost, že skot, který se srazil s vlakem žalobce, zcela naplňuje definici předmětného ustanovení, tedy že jde o zvíře sloužící k obživě, nebylo nikdy žalobkyní rozporováno. Soud přitom shledal naplnění obou liberačních důvodů. V řízení bylo prokázáno, že ke střetu došlo po pádu ulomené části stromu rostoucího na pozemku třetí osoby na elektrický ohradník žalovaného. Drát ohradníku byl stlačen k zemi a dva kusy hovězího dobytka díky tomu překročily stlačený ohradník. Opustily pastvinu a střetly se s projíždějícím vlakem na nedaleké železniční trati. Elektrický ohradník je bez jakýchkoli pochybností všeobecně akceptovaným a běžně užívaným prostředkem zajištění. O to více, že jde o extenzivní malochov, kde jsou kladeny vysoké požadavky na welfare zvířat. Žalobkyně netvrdila, že by snad standard rozumného opatrného podnikatele v daném oboru stanovoval jiná opatření a ani žalovanému není známo jakékoliv jiné zabezpečení, které by v dané věci mohl objektivně učinit a které by snížilo riziko úniku skotu. Neexistuje žádný právní předpis, který by mu stanovoval, jaké parametry zabezpečení chovu je třeba dodržet, či jak často má chov kontrolovat. Žalovaný nemohl nijak ovlivnit ani předpokládat pád stromu z pozemku třetí osoby. Došlo-li k porušení prevenční povinnosti, pak se tak stalo na straně vlastníka pozemku, na kterém předmětný strom roste, a nikoli na straně žalovaného. Nebylo prokázáno, zda jakékoli povětrnostní podmínky byly příčinou pádu stromu. Není znám ani přibližný čas pádu části stromu, která mohla spadnout až dne 1. 10. 2019, kdy byly zcela standardní povětrnostní podmínky. V řízení bylo prokázáno, že žalovaný kontrolu funkčnosti elektrického ohradníku provedl jako obvykle centrálně prostřednictvím zkoušečky dne 30. 9. 2019 a následně znovu dne 1. 10. 2019, přičemž i dne 1. 10. 2019 při zkoušce funkčnosti kontrolou zjistil, že ani po pádu části stromu nedošlo k úplnému přerušení toku elektrického napětí, když ohradník nebyl přerušen, pouze byly jeho dráty vlivem spadlé části stromu stlačeny k zemi. Z těchto důvodů žalovaný navrhuje potvrzení napadeného rozsudku v celém rozsahu a přiznání práva na náhradu nákladů odvolacího řízení.
4. Vedlejší účastník na straně žalovaného ve svém vyjádření uvedl, že napadený rozsudek považuje za zcela správný. Soud prvního stupně správně a úplně zjistil skutkový stav a věc rovněž správně právně posoudil. Tvrzení žalobce o tom, že věc byla předána Drážnímu úřadu, který „bez dalšího šetření pouze formálně rozhodl o odložení věci“, je zcela nepřípadně subjektivní a zavádějící. Rozhodnutí Drážního úřadu je logicky, podrobně a přesvědčivě odůvodněno, když tento úřad jako orgán státní správy neměl žádný důvod stranit žalovanému, či jej nějakým způsobem protiprávně vyvinut. Soud prvního stupně správně konstatoval, že k úniku hospodářských zvířat došlo toliko a pouze z důvodu pádu části stromu na elektrický ohradník. K závěru o tzv. „vyšší moci“ ostatně dospěl rovněž Drážní úřad ve svém usnesení. Bylo

prokázáno, že žalovaný předmětnou pastvinu řádně zabezpečil, dokonce dvojítm elektrickým ohradníkem, když jeho funkčnost pravidelně kontroloval. Soud správně konstatoval, že žádný právní předpis přesně nestanoví podmínky zabezpečení či kontroly stáda při chovu hospodářských zvířat na venkovních pastvinách. Zákonná úprava liberace nečiní žádný rozdíl mezi majetkovou újmou či újmou na zdraví. Žalobkyně zcela dezinterpretuje závěry soudu pod bodem 14 odůvodnění, kdy soud rozhodně neuzavřel, že by žalovaný o špatném stavu porostů v okolí pastviny dlouhodobě věděl. Soud se naopak vyjádřil tak, že k úniku skotu z pastviny došlo z příčiny, kterou žalovaný nemohl nijak ovlivnit a nemohl ji dopředu důvodně předpokládat. Rovněž soud správně uvedl, že po žalovaném nelze požadovat, aby sám laicky soustavně monitoroval stav veškerých porostů na sousedních pozemcích a upozorňoval vlastníky pozemků na případný jejich špatný stav. Byť žalovaný připustil, že tak činil, avšak v případě státu nebyl jeho apel vyslyšen. Ani žalobkyně ohledně této skutečnosti nedosahuje výrazných úspěchů. Vedlejší účastník je přesvědčen, že jeho ingerence v soudním řízení je naprosto logická, v souladu s právem a argumentace, kterou vedlejší účastník podporuje žalovaného, je navíc správná. Pokud soud, stejně jako vedlejší účastník, v jednom ze svých podání shodně užil jediné slovo welfare, bylo tomu tak jistě pouze s ohledem na přiléhavost tohoto naprosto běžného termínu a nejedná se o žádnou vadu rozsudku či řízení. Soud správně rozhodl, pokud žalobci uložil povinnost zaplatit náhradu nákladů procesně úspěšnému žalovanému a vedlejšímu účastníkovi, který žalovaného v řízení podporoval. Žalobkyně je pánem sporu a má navíc zaměstnance s právním vzděláním, kterými byl v řízení zastoupen, a jimž muselo být známo, jakým způsobem je v občanském soudním řízení pravidelně rozhodováno o náhradě nákladů řízení, když toto rozhodování primárně ovládá zásada úspěchu ve věci. Lichá a navíc irelevantní je námitka žalobkyně, že nemá jakékoli zavinění na délce soudních řízení a rozsahu přípravných jednání. K odročování docházelo z důvodu diskutovaného smírného řešení sporu, ale i s ohledem na skutečnost, že to byla žalobkyně, která rovněž doplňovala žalobu a tvrzení, jakož i dokládala listinné důkazy. K otázce náhrady nákladů řízení vedlejšímu účastníkovi je argumentace žalobkyně rovněž zcela nesprávná, neboť vedlejší účastník je soukromou korporací, která své náklady hradí z příjmů dosažených podnikatelskou činností a nikoli z veřejných prostředků. Judikatura je v této věci zcela jednotná. Právo účastníka řízení na právní zastoupení je navíc ústavně zaručeno, je garantováno všem bez rozdílu. Nejedná se zde ani o bagatelní věc, či o vymáhání pohledávky tzv. formulářovou žalobou. Z těchto důvodů vedlejší účastník na straně žalovaného navrhuje potvrzení napadeného rozsudku a přiznání práva na náhradu nákladů odvolacího řízení.

5. Odvolání žalobkyně není důvodné.
6. V přezkoumávané věci soud prvního stupně provedl dostatek důkazů, z nichž řádně zjistil skutkový stav, který správně právně posoudil, srozumitelně a obsírně se zabýval všemi námitkami ze strany žalobkyně, které se zcela opakují i v podaném odvolání. Odvolací soud proto pro stručnost na precizní odůvodnění napadeného rozsudku odkazuje, neboť nemá k věci co dodat.
7. Soud prvního stupně řádně zdůvodnil, proč by žalovaný měl odpovídat za škodu vzniklou žalobkyni ve smyslu § 2933 o. z. Toto ani žalovaný nezpochybnil. Stejně tak jsou žalovanému známy jeho povinnosti uvedené v § 5 odst. 1 o. z. Žalovaný jednal se znalostí a pečlivostí, která je s jeho stavem spojena. Žalovaný velmi podrobně v rámci své účastnické výpovědi vysvětloval soudu, jakým způsobem vykonává svoji podnikatelskou činnost vedle svého stálého pracovního poměru. Uváděl, že tuto činnost zajišťuje sám nebo pouze s členy své rodiny, nemá žádné zaměstnance. Vysvětloval, jak provádí pravidelné kontroly stavu dobytka a jeho zabezpečení. Nejedná se přitom intenzivní zemědělství, jde o volnější způsob podnikání, který umožňuje extenzivní chov masného skotu. Uvedl, kdy naposledy provedl kontrolu elektrického ohradníku před svým odjezdem na služební cestu. Tato ochrana pastvin a volně se pasoucího skotu je naprosto běžná a ani žalobkyně neuvedla, jakým dalším způsobem by žalovaný měl zabezpečit hovězí dobytek před případným únikem z pastviny, pokud sousedí s železniční tratí.

8. Soud s ohledem na tvrzení žalovaného o spadle části stromu na elektrický ohradník prováděl jednak důkaz místním šetřením a fotografiemi z toho učiněnými, dále i spisem Drážního úřadu, který svým usnesením ze dne 3. 12. 2020, sp. zn. [REDAKCE] odložil oznámení o podezření ze spáchání přestupku žalovaným podle § 51 odst. 1 písm. e) zákona o drahách. Drážní úřad se velmi pečlivě celou záležitostí zabýval a dovodil, že žalovaný jako osoba samostatně podnikající neporušil žádnou ze svých povinností uvedených v § 11 odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání a v § 2900 o. z. (prevenční povinnost). Soud prvního stupně měl dále k dispozici fotografie obsažené ve spise Drážního úřadu, z nichž je jednoznačně zřejmé, že část stromu rostoucího na přilehlém pozemku ve vlastnictví třetí osoby (státu) spadla na elektrický ohradník, čímž došlo k stlačení drátů, nikoli k přerušení toku elektrického napětí, a zvířata tyto stlačené dráty přešla. Jedno z nich se pak střetlo s projíždějícím vlakem. Dále měl soud k dispozici zprávy Českého hydrometeorologického ústavu ohledně počasí a případného větru ve dnech 30. 9. a 1. 10. 2019, kdy po určitou dobu silně foukal vítr, avšak ani v přestupkovém řízení ani v přezkoumávané věci nebylo jednoznačně prokázáno, zda část stromu spadla na elektrický ohradník vinou vichřice či nikoli.
9. Pokud soud dovodil, že žalovaný ve smyslu § 2934 o. z. prokázal naplnění liberačních důvodů, odvolací soud se s tímto jeho právním závěrem zcela ztotožňuje. Jak z výpovědi žalovaného, tak z dalších důkazů je zřejmé, že žalovaný nezanedbal dozor a potřebnou pečlivost a že škoda na majetku žalobkyně vznikla z důvodu „vyšší moci“. Rovněž bylo prokázáno a ani žalobkyně toto nesporeovala, že zvíře, se kterým se střetla vlaková souprava ve vlastnictví žalobkyně, sloužilo jeho vlastníku (žalovanému) k výdělečné činnosti. Judikatura v této věci není dosud nijak obsažná, vedlejší účastník proto doložil přiléhavé rozhodnutí mnichovského soudu ohledně zabezpečení ohrady s dobyt看 elektrickým plotem a zajištění dohledu nad ním personálem, kdy německý soud dospěl k závěru, že vlastník zvířete nebude povinen k úhradě vzniklé škody. Navíc žádný právní předpis nestanoví přesné podmínky k zabezpečení či kontroly stáda při chovu hospodářských zvířat na venkovních pastvinách, a pokud žalobkyně poukázala na § 11 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., soud prvního stupně její námitku odmítl s odůvodněním, že jde o předpis týkající se čistě intenzivních chovů dobytka.
10. I odvolací soud má za to, že žalovaný nemohl učinit více, než pro zabránění škod případně způsobených jím vlastněným hovězím dobyt看 učinit. Z důvodů uvedených v napadeném rozsudku se tak zprostil odpovědnosti za vzniklou škodu na majetku žalobkyně a odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný dle § 219 o. s. ř. potvrdil.
11. Odvolací soud se zcela ztotožňuje též s výroky o nákladech řízení, kdy žalobkyně byla zcela procesně neúspěšná a od této skutečnosti se odvíjí rozhodnutí o nákladech řízení úspěšného žalovaného i vedlejšího účastníka na straně žalovaného, kdy jejich advokáti řádně vyúčtovali účelně vynaložené náklady dle příslušných ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb. Žádné důvody pro aplikaci § 150 o. s. ř. soudem prvního stupně správně shledány nebyly. Rovněž námitka o nadbytečnosti zastoupení advokátem u vedlejšího účastníka je zcela lichá, neboť i judikatura Nejvyššího soudu dovodila (například 25 Cdo 644/2014), že soukromá právnická osoba, jež své náklady hradí ze svého zisku, je oprávněna nechat se zastoupit advokátem. Navíc nešlo o jednoduchou bagatelní věc ani o vymáhání pohledávky formulářovou žalobou. Právo účastníka na právní zastoupení je též ústavně zaručeno (článek 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).
12. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 1 za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. Žalovaný byl plně úspěšný, a proto má nárok na náhradu nákladů odvolacího řízení, které představuje odměna za zastoupení advokátem za 2 úkony právní služby dle § 7 a § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb. po 9 540 Kč (sepis odvolání, účast u odvolacího jednání). Zástupce žalovaného má dále nárok na 2 režijní paušály po 300 Kč dle § 13 odst. 4 vyhlášky a 21 % DPH, celkem 23 512,80 Kč.
13. S ohledem na procesní výsledek odvolacího řízení má též vedlejší účastník na straně žalovaného

právo na náhradu jeho nákladů za 2 úkony právní služby (vyjádření k odvolání, účast u odvolacího jednání), 2 režijní paušály, cestovné ze [REDAKCE] do [REDAKCE] a zpět ve výši 465 Kč, promeškaný čas na cestě dle § 14 odst. 3 vyhlášky ve výši 200 Kč, 21 % DPH, celkem 24 617,50 Kč. Dle § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř. je žalobkyně povinna nahradit náklady odvolacího řízení k rukám zástupců žalovaného a vedlejšího účastníka.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání k Nejvyššímu soudu, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu nebo která v rozhodování Nejvyššího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je Nejvyšším soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být Nejvyšším soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává u soudu prvního stupně do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí.

Plzeň 20. března 2024

JUDr. Iva Hejduková v. r.
předsedkyně senátu